

V Bruselu dne 24.11.2020
COM(2020) 758 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2027

{SWD(2020) 290 final}

Akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2027

„A zajistíme, aby se lidé, kteří mají právo zde zůstat, integrovali a cítili se vítáni. Mají touhu vytvořit vlastní budoucnost – a mají také dovednosti, energii a talent.“

Předsedkyně von der Leyenová, projev o stavu Unie v roce 2020

1. Podpora sociální soudržnosti a budování inkluzivních společností pro všechny

Evropský způsob života je inkluzivní. Integrace a začlenění jsou klíčové pro lidi přicházející do Evropy, pro místní komunity a pro dlouhodobý blahobyt našich společností a stabilitu našich ekonomik. Pokud chceme pomoci rozkvětu naší společnosti i hospodářství, musíme podporovat každého, jenž tvoří součást této společnosti, přičemž integrace je pro všechny právem i povinností.

To znamená posílit postavení znevýhodněných osob a zároveň zajistit, aby naše společenství byla jednotná a soudržná. Znamená to dát rovné příležitosti všem, aby mohli požívat svých práv a účastnit se komunitního a společenského života bez ohledu na původ a v souladu s evropským pilířem sociálních práv. Znamená to také respektovat společné evropské hodnoty zakotvené ve smlouvách EU a v Listině základních práv Evropské unie, včetně demokracie, právního státu, svobody slova a náboženského vyznání, jakož i práva na rovnost a nediskriminaci. Tyto základní hodnoty jsou nezbytnou součástí života a účasti v evropské společnosti. Jsou také důvodem pro vytvoření portfolia „Podpora evropského způsobu života“ v rámci Komise, hájícího jednoduchý, ale zásadní předpoklad, že na každém záleží, že nikdo by neměl zůstat pozadu a že všichni by měli být schopni účinně vykonávat svá práva a mít přístup k příležitostem a bezpečnosti.

Výzva integrace a začlenění se týká zejména migrantů, a to nejen nově příchozích, ale někdy i státních příslušníků třetích zemí, kteří třeba získali státní občanství a jsou občany EU¹. Proto se tento akční plán vztahuje jak na migranty, tak na občany EU z přistěhovaleckého prostředí². Je tedy širší než akční plán Komise na podporu integrace z roku 2016³, který se týkal pouze státních příslušníků třetích zemí.

Zajištění účinné integrace a začlenění migrantů v EU je sociální a hospodářskou investicí, která zvyšuje soudržnost, odolnost a prosperitu evropských společností. Integrace a

¹Výraz „občané EU z přistěhovaleckého prostředí“ zahrnuje státní příslušníky členských států EU, kteří byli státními příslušníky třetí země a na základě naturalizace v jednom z členských států EU se stali občany EU, jakož i občany EU, kteří jsou z prostředí migrantů ze třetí země v tom smyslu, že jejich rodiče se narodili v zahraničí. Občané EU z přistěhovaleckého prostředí mají podle článků 20 a 21 Smlouvy o fungování Evropské unie postavení občanů EU a požívají jejich práv.

² Užívání práv spojených s občanstvím EU nemůže být pro občany EU z přistěhovaleckého prostředí podmíněno splněním integračních podmínek. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77). Na rodinné příslušníky mobilních občanů EU ze třetích zemí se navíc vztahuje směrnice 2004/38/ES o volném pohybu. Tito rodinní příslušníci mají zvláštní práva na vstup a pobyt, která nemohou podléhat jiným dodatečným podmínkám, než jaké stanoví tato směrnice.

³ K dispozici na adrese: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160607/communication_action_plan_integration_third-country_nationals_en.pdf.

začleňování mohou a měly by být oboustranně přínosným procesem, z něhož bude mít prospěch celá společnost. Má-li však být tento proces úspěšný, musí být obousměrný, tzn. že migrantům a občanům EU z přistěhovaleckého prostředí bude nabídnuta pomoc při integraci a oni na oplátku budou aktivně usilovat o to, aby se integrovali. Od hostitelské společnosti integrační proces vyžaduje vytváření příležitostí pro úplné ekonomické, sociální, kulturní a politické zapojení přistěhovalců. Vyžaduje ale také přizpůsobivost na straně migrantů, kteří všichni mají práva a povinnosti vůči své nové zemi pobytu.

V současnosti se mimo EU narodilo přibližně 34 milionů obyvatel (zhruba 8 % obyvatel EU)⁴ a 10 % mladých lidí (15–34 let) narozených v EU má alespoň jednoho rodiče⁵ narozeného v zahraničí. I když se podíl obyvatel narozených mimo EU v posledních letech celkově zvýšil⁶, v jednotlivých členských státech se stále značně liší. Ve Švédsku, Estonsku, Lucembursku, Chorvatsku, Lotyšsku, Rakousku, na Maltě a v Německu je to přibližně 10 % nebo více, zatímco v Česku, Maďarsku, Rumunsku, Bulharsku, Polsku a na Slovensku méně než 3 %.

Více než čtvrtina migrantů má vysokoškolské vzdělání⁷. Nabízejí zdroje, ambice a motivaci, ale často nejsou schopni využít svých dovedností. Téměř 40 % má vyšší kvalifikaci, než jakou vyžaduje práce, kterou vykonávají⁸. Nemůžeme si dovolit plýtvat tímto potenciálem. Stejně tak má téměř pětina migrantů pouze základní vzdělání a potřebuje další podporu.

Migranti a občané EU z přistěhovaleckého prostředí hrají klíčovou roli v evropském hospodářství a společnosti. Koronavirová krize jejich přínos ještě více zviditelnila⁹. Mnozí z nich pomohli tuto krizi zvládat jako pracovníci v základních službách, jako lékaři a zdravotní sestry. Zároveň patří k těm, kteří jsou pandemii více vystaveni¹⁰. V době po skončení koronavirové krize bude EU potřebovat, aby každý přispěl k obnově a odolnosti našich ekonomik¹¹. Posílit opatření na podporu integrace a začlenění je proto nejen morální povinností vyplývající ze základních hodnot EU, ale i hospodářskou nutností. Jak ukázal nedávný výzkum, úplná integrace migrantů na trhu práce by mohla přinést velké ekonomické zisky, včetně fiskálních zisků, zvýšení příspěvků do vnitrostátních systémů důchodového zabezpečení i obecného národního blahobytu¹².

⁴ Eurostat, Population data (Údaje o počtu obyvatel), 2019 (všechny níže uvedené ukazatele se týkají EU-27).

⁵ Odhady pro rok 2017 (poslední dostupný rok) na základě OECD/EU (2018), Usazování, Ukazatele integrace přistěhovalců, oddíl 7.

⁶ Na konci roku 2019 byla většina povolení k pobytu v EU vydána z těchto důvodů: rodina (38 %), práce (17 %), azyl (9 %), vzdělání (1 %) a jiné (32 %). Zdroj: Eurostat, Údaje o povoleních k pobytu. Viz též: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-of-life/statistics-migration-europe_cs

⁷ V roce 2019 mělo vysokoškolské vzdělání 26,8 % dospělých osob (ve věku 25–64 let) narozených mimo EU (Eurostat, EU-LFS, Šetření pracovních sil v EU).

⁸ Podle údajů Eurostatu (EU-LFS, Šetření pracovních sil v EU) (věková skupina 20–64 let) to v roce 2019 bylo 38,6 %. Příliš vysoká kvalifikace je definována jako práce v povoláních s nízkou nebo střední kvalifikací (ISCO 4–9), přestože osoby, které tuto práci vykonávají, mají vysokou úroveň vzdělání (ISCED 5–8).

⁹ Viz: JRC (2020), Immigrant Key Workers: Their Contribution to Europe's COVID-19 Response (Klíčová povolání přistěhovalců: jejich přínos pro evropskou reakci na koronavirovou krizi) https://ec.europa.eu/knowledge4policy/sites/know4pol/files/key_workers_covid_0423.pdf.

¹⁰ Viz: OECD (2020), What is the impact of the COVID-19 pandemic on immigrants and their children? (Jaký je dopad pandemie COVID-19 na přistěhovalce a jejich děti?), <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/what-is-the-impact-of-the-covid-19-pandemic-on-immigrants-and-their-children-e7cbb7de>. Roční strategie pro udržitelný růst 2021, COM(2020) 575 final.

¹¹ Viz: Roční strategie pro udržitelný růst 2021, COM(2020) 575 final.

¹² Například úplná integrace migrantů na trhu práce by do roku 2035 mohla přinést zvýšení průměrného čistého fiskálního příspěvku každého migranta až o 3 500 EUR. Viz: JRC (2020), Projecting the net fiscal impact of

Tento akční plán je součástí komplexní odpovědi k řešení výzev spojených s migrací předložené v novém paktu o migraci a azylu¹³. Úspěšné integrační politiky jsou rovněž základním kamenem dobře fungujícího systému řízení azylu a migrace. Podporují a doplňují azylovou a migrační politiku členských států tím, že zajišťují, aby se všichni jednotlivci, kteří mají právo zůstat v EU, mohli plně zapojit do našich společností. Mohou také podpořit dialog se třetími zeměmi a programy v rámci vnějšího rozměru migrační a rozvojové politiky EU. Migranti jsou často součástí různých forem socializace v komunitách žijících v diaspoře v členských státech EU. Diaspora může hrát zásadní úlohu při podpoře začleňování v hostitelských společnostech, při přispívání k investicím, inovacím a rozvoji a současně zachovat vztah se zeměmi původu.

Tento akční plán zahrnuje všechny jednotlivé etapy a fáze integračního procesu: opatření před odjezdem, přijímání a počáteční integraci, dlouhodobou integraci a budování inkluzivních a soudržných společností. Zohledňuje odlišnou situaci migrujících populací v členských státech a podporuje členské státy a další příslušné zúčastněné strany při hledání odpovídající reakce v jejich politikách integrace a začlenění.

2. Poučení z akčního plánu pro integraci z roku 2016 a klíčová fakta a číselné údaje o integraci a začleňování

Tento akční plán vychází mimo jiné z výsledků akčního plánu Komise pro integraci státních příslušníků třetích zemí z roku 2016. Po jeho přijetí Komise zavedla více než padesát konkrétních opatření na podporu členských států a dalších klíčových zúčastněných stran v širokém spektru oblastí politiky: opatření před odjezdem / před příjezdem, vzdělávání, zaměstnanost a odborná příprava, přístup k základním službám, aktivní účast a sociální začlenění. Komise rovněž posílila své nástroje pro koordinaci, financování a monitorování. V mnoha členských státech akční plán přispěl k vypracování nebo přezkumu vnitrostátních integračních strategií a přinesl informace o využití finančních prostředků na integraci. V řadě případů byla vnitrostátním orgánům při vytváření koncepce a provádění reformy integrační politiky poskytnuta technická podpora přizpůsobená jejich konkrétním potřebám¹⁴.

Přetrvávající problémy v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání, přístupu k základním službám a sociálního začleňování migrantů však svědčí o tom, že je třeba přijmout další opatření, která jsou popsána níže.

Hlavní fakta a číselné údaje o integraci a začleňování (EU-27, 2019)¹⁵

immigration in the EU (Prognóza čistého fiskálního dopadu přistěhovalectví v EU), <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121937>.

¹³ K dispozici na adrese: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-of-life/new-pact-migration-and-asylum_cs.

¹⁴ Další podrobnosti o provádění akčního plánu z roku 2016 naleznete v pracovním dokumentu útvarů Komise Posouzení provádění akčního plánu z roku 2016 o integraci státních příslušníků třetích zemí, SWD(2020) 290.

¹⁵ Údaje Eurostatu z roku 2019. Ukazatele vzdělávání a zaměstnanosti na základě šetření pracovních sil v EU. Ukazatele chudoby a bydlení na základě EU-SILC. Migranti, kteří jsou definováni jako osoby narozené mimo EU-28 (referenčním rokem je rok 2019, proto státní příslušníci Spojeného království se mezi „migranty ze zemí mimo EU“ nepočítali: vzhledem k jejich malému podílu na celkovém počtu migrantů v EU tím ve výsledcích integrace nevznikají žádné významnější mezery).

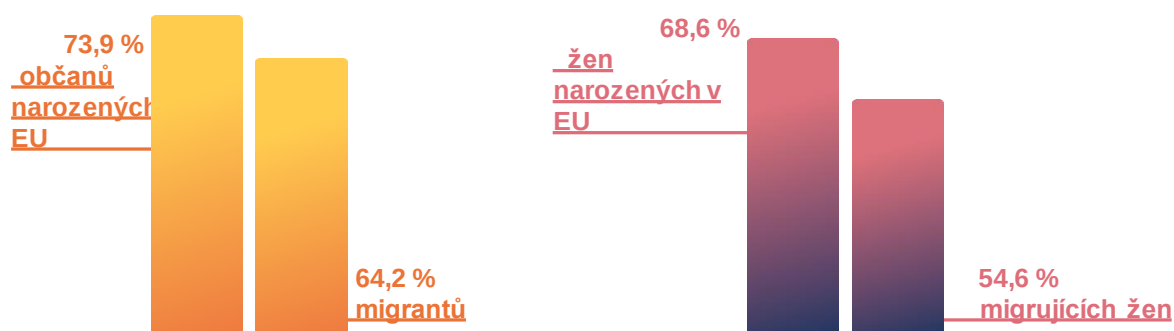
podíl předčasného ukončení studia mezi mladými lidmi (18-24) (mimo vyšší sekundární vzdělávání)

podíl dospělých (25-64) s nízkou úrovní vzdělání

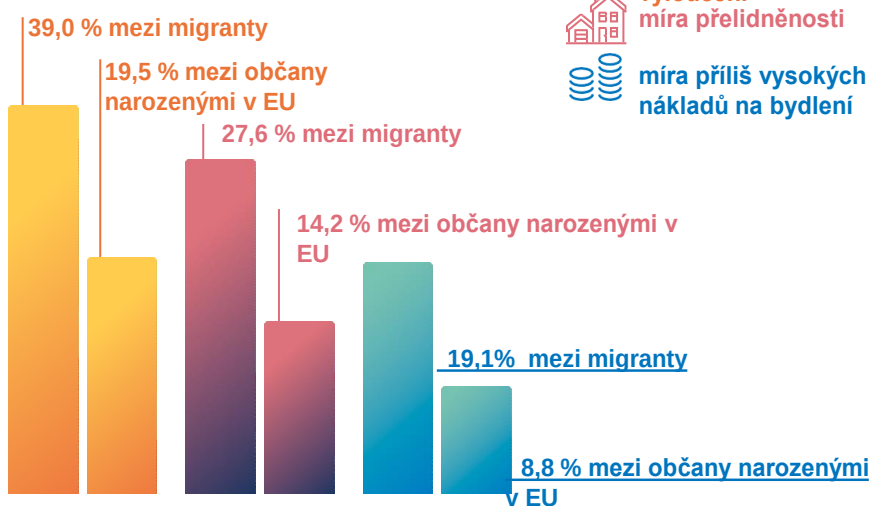
Podíl obyvatelstva na zaměstnanosti mezi lidmi v produktivním věku (20-64)

riziko chudoby nebo sociálního vyloučení
míra přelidněnosti

míra příliš vysokých nákladů na bydlení

Kromě problémů, s nimiž se migranti potýkají v klíčových oblastech, jako je vzdělávání, zaměstnanost, chudoba, sociální vyloučení a bydlení (viz graf výše), je jejich situace nepříznivá také v těchto oblastech:

- Do kategorie osob, které nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET) patří s mnohem větší pravděpodobností mladí migranti (18–24) narození mimo EU (21 %) než občané narození v EU (12,5 %), zejména dívky a mladé ženy z řad migrantů (25,9 %).
- Migranti se s větší pravděpodobností setkávají s nenaplněnými léčebnými potřebami¹⁶, což souvisí s různými faktory, jako je: chybějící nebo omezené zdravotní pojištění (v některých zemích) související s druhem jejich pobytu, nedostatek znalostí o možnostech využívání služeb, nedostatek finančních prostředků, koncentrace migrantů v některých znevýhodněných oblastech s horším přístupem ke kvalitním službám zdravotní péče, jazykové bariéry a nedostatečná přizpůsobenost vnitrostátních systémů konkrétním potřebám migrantů.
- Podíl migrantů v obyvatelstvu venkovských oblastí je sice relativně nízký (2,9 %)¹⁷, ale podle většiny ukazatelů integrace jsou na tom hůře nejen ve srovnání s tuzemci, ale i s migranty žijícími ve městech a velkoměstech¹⁸. Vzhledem k tomu, že v mnoha venkovských oblastech je obecně nedostatek základních služeb, mohou migrantům chybět i specifické podpůrné služby, které potřebují.

Provádění akčního plánu z roku 2016 navíc potvrdilo, že i když oblasti, na něž se akční plán zaměřuje, jsou i nadále významné, musí být přijata důraznější opatření na podporu integrace migrujících žen, na podporu začleňování občanů EU z přistěhovaleckého prostředí, pro lepší zapojení hostitelské společnosti do politik v oblasti integrace a začleňování a pro důkladnější sledování a hodnocení těchto politik. Dopad pandemie COVID-19 na migranty a občany EU z přistěhovaleckého prostředí poukázal rovněž na to, že je třeba přijmout opatření, která by jim usnadnila přístup ke službám zdravotní péče.

3. Hlavní zásady a hodnoty akčního plánu EU pro integraci a začleňování

Činnost EU v oblasti integrace a začleňování je založena na sdíleném souboru zásad a hodnot, jimiž by se měla řídit i práce členských států při vytváření koncepcí, provádění nebo přezkumu jejich strategií. To platí pro celou škálu politik EU v oblasti začleňování v rámci evropského pilíře sociálních práv.

Začlenění pro všechny

Začlenění pro všechny znamená zajistit, aby všechny politiky sloužily všem a byly všem přístupné, tedy i migrantům a občanům EU z přistěhovaleckého prostředí. Je proto třeba přizpůsobit a transformovat obecné politiky potřebám různorodé společnosti s přihlédnutím ke specifickým problémům a potřebám různých skupin. Opatření na pomoc integraci migrantů nemusí být a ani by neměla být na úkor opatření ve prospěch jiných zranitelných nebo znevýhodněných skupin nebo menšin. Přispívají naopak k celkově větší inkluzivnosti politik.

Tento akční plán podporuje integrovaný přístup k začleňování migrantů a jeho cílem je vytvářet těsné synergie se stávajícími a připravovanými strategiemi EU na podporu rovnosti a sociální soudržnosti, a zajistit tak, aby všichni migranti byli plně začlenění a účastnili se života evropských společností. Bude prováděn zejména v úzké součinnosti s připravovaným akčním plánem k provádění evropského pilíře sociálních práv a akčním plánem EU proti

¹⁶ Na základě statistických údajů o příjmech a životních podmínkách v Evropské unii (EU-SILC), viz OECD/EU (2018), *Settling In, Indicators of Immigrant Integration* (Usazování. Ukazatele integrace přistěhovalců), obr. 4.11. „Nenaplněné léčebné potřeby“.

¹⁷ Eurostat (EU-LFS, Šetření pracovních sil, 2019)

¹⁸ Viz: JRC (2020), *Migration in EU Rural Areas* (Migrace ve venkovských oblastech):

https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC116919/migration_in_eu_rural_areas.pdf.

rasismu¹⁹. Bude rovněž vytvářet synergie se strategickým rámcem EU pro rovnost, začlenění a účast Romů²⁰, strategií pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025²¹, nadcházející strategií pro boj proti antisemitismu a zprávou o občanství EU. Jeho cílem bude budovat a posilovat kontakt a důvěru mezi různými komunitami ve společnosti a bojovat proti izolaci a segregaci.

Soudržnější a inkluzivnější společnost pro všechny může také pomoci zabránit šíření všech forem extremistických ideologií, které mohou vést k terorismu a násilnému extremismu. Posílení preventivních akcí může zase řešit problémy, jako jsou sociální tenze a extremistické ideologie, a podpořit tak integraci a mírové soužití mezi komunitami a jednotlivci. Prostřednictvím sítě pro zvyšování povědomí o radikalizaci²² Komise podporuje pracovníky v první linii z celé Evropy, aby rozvíjeli osvědčené postupy a získávali dovednosti, které potřebují k tomu, aby byli schopni čelit násilnému extremismu, podporovat budování odolnosti a zpeřetrhání vazeb s extremistickým prostředím, jakož i rehabilitaci a znova začlenění do společnosti. Podpora začleňování a poskytování příležitostí rizikovým mladým lidem prostřednictvím vzdělávání, kultury, mládeže a sportu může dále přispět k prevenci radikalizace a k soudržnosti uvnitř EU. Z hlediska prevence radikalizace může být velmi účinná úzká spolupráce s odborníky z praxe a místními aktéry. Začleňování vyžaduje také řešení problémů spojených s neuvědomovanými předsudky a dosažení změny mentality a způsobu, jakým lidé vnímají jeden druhého a přistupují k tomu, co neznají.

Cílená podpora tam, kde je potřeba

Obecné sociální politiky by měly být inkluzivní pro všechny a zohledňovat potřeby různorodé společnosti, určité skupiny a určité oblasti v hostitelských zemích mají nicméně specifické problémy a budou potřebovat cílenou podporu, aby je zvládly. Nově příchozí migranti se při začleňování do evropských společností často potýkají s řadou problémů, které souvisejí s tím, jakým způsobem přicestovali, jaké mají dovednosti a jazykové znalosti a jaké mají zázemí. V rámci každé oblasti politik by jejich tvůrci měli navrhnout cílené podpůrné mechanismy přizpůsobené konkrétním potřebám, které by nově příchozím pomohly rychle se integrovat. Příkladem jsou doplňkové kurzy určené pro vysoce kvalifikované migranty, které jim pomohou co nejlépe využít jejich dovedností v jejich nové práci²³. Členské státy vystavené migračnímu tlaku narážejí i na další problémy v souvislosti s vytvářením nebo rozšiřováním těchto cílených opatření, a zejména tyto státy by proto měly být podporovány. Děti potřebují dodatečnou ochrannou podporu, díky níž bude vždy zajištěn nejlepší zájem dítěte, a to i v případech, že jsou bez doprovodu²⁴.

Zohlednění priorit týkajících se rovnosti žen a mužů a vyloučení diskriminace

Tento akční plán bude zohledňovat některé osobní charakteristiky, jako je pohlaví, rasový nebo etnický původ, náboženské vyznání nebo přesvědčení, sexuální orientace a zdravotní postižení, které mohou pro migranty představovat specifické výzvy. Bude přitom vycházet ze strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025, akčního plánu EU proti rasismu na

¹⁹ Unie rovnosti: Akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025, COM(2020) 565 final.

²⁰ Unie rovnosti: Strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů, COM(2020)620 final.

²¹ Unie rovnosti: strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025, COM(2020) 698 final.

²² Síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci (RAN) sdružuje více než 6 000 pracovníků v první linii z celé Evropy, kterým umožňuje rozvíjet osvědčené postupy a získávat dovednosti, které potřebují k tomu, aby byli schopni čelit násilnému extremismu. Další opatření v oblasti prevence radikalizace budou součástí nadcházejícího programu EU pro boj proti terorismu.

²³ Specifickým účelem těchto kurzů je pomáhat migrantům, aby si doplnili vzdělání získané v zahraničí.

²⁴ Konkrétními problémy, na které narážejí dětské migranti v souvislosti s přístupem k integračním opatřením, se bude zabývat také připravovaná strategie EU o právech dítěte.

období 2020–2025, strategického rámci EU pro rovnost, začleňování a účast Romů, strategie pro rovnost osob LGBTIQ a připravované strategii o právech osob se zdravotním postižením²⁵ a doplňovat je.

Zejména **migrující ženy** a dívky čelí ve srovnání s migrujícími muži a chlapci dalším překážkám, které brání jejich integraci. Často musejí překonávat strukturální bariéry související s tím, že jsou nejen migranty, ale i ženy, a musejí mj. čelit stereotypům. S větší pravděpodobností přijíždějí do EU za rodinným příslušníkem, přičemž si s sebou přivázejí domácí povinnosti, které jim mohou bránit v plné účasti na trhu práce a v integračních programech, hodnocení dovedností, rekvalifikaci a dalších opatřeních, pokud tyto povinnosti nesplní. U migrujících žen, které jsou zaměstnány, je ve srovnání s ženami narozenými v EU vyšší pravděpodobnost, že budou mít pro svou práci příliš vysokou kvalifikaci²⁶.

Občané EU z přistěhovaleckého prostředí navíc často čelí přímé či nepřímé diskriminaci i rasismu při hledání bydlení či zaměstnání nebo v každodenním životě ve škole, v sousedství i v práci. Tato diskriminace může být založena pouze na jejich přistěhovaleckém původu, ale může nabývat ještě vyhrcořenější podoby v souvislosti s jejich etnickým nebo rasovým původem či s jejich náboženským vyznáním nebo přesvědčením. Mnoha formám diskriminace mohou také čelit rovněž migranti LGBTIQ²⁷ a migranti se zdravotním postižením.

Podpora ve všech fázích integračního procesu

Úspěšná integrace migrantů závisí jak na **včasné akci**, tak na **dlouhodobých investicích**. Poskytování podpory migrantům a jejich přijímajícím komunitám v co nejranějším okamžiku migračního procesu je nezbytné. Integrace může začít dokonce ještě před příchodem do EU. Členské státy by proto měly pokud možno zavést a rozšířit integrační opatření před odjezdem (např. školení, orientační kurzy) a účinně je propojit s opatřeními po příjezdu s cílem usnadnit a urychlit integrační proces, a to i v souvislosti s přesídlováním a komunitním patronátem²⁸.

Integrace zároveň nekončí po uplynutí určitého časového období. Pro trvalé začleňování a smysluplnou účast mají proto zásadní význam obecné politiky. Navrhovaný víceletý finanční rámec 2021–2027 zohledňuje potřebu investic v rámci celého integračního procesu, a to prostřednictvím specializovaného Azylového a migračního fondu a prostřednictvím finanční podpory v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání, sociální a zdravotní péče a bydlení z fondů politiky soudržnosti, jako je Evropský sociální fond plus, Evropský fond pro regionální rozvoj a další fondy, např. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a program Erasmus+.

Maximalizace přidané hodnoty EU prostřednictvím mnohostranných partnerství

²⁵ Dodržování norem v oblasti lidských práv a začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do partnerství a dohod v oblasti migrace mezi EU a třetími zeměmi podporuje rovněž akční plán EU pro ženy, mír a bezpečnost (2019–2024) ESVČ (2019) 747.

²⁶ V roce 2019 mělo příliš vysokou kvalifikaci 40,7 % migrujících žen oproti 21,1 % v případě žen narozených v EU (věková skupina: 20–64 let), podle Eurostatu, Šetření pracovních sil v EU (EU-LFS). Viz také JRC (2020), Gaps in the EU Labour Market Participation Rates: an intersectional assessment of the role of gender and migrant status (Rozdíly v míře účasti na trhu práce v EU: průřezové hodnocení role pohlaví a postavení migranta).

²⁷ Osoby LGBTIQ jsou osoby: které jsou přitahovány osobami stejného pohlaví, jako jsou ony samy (lesbické, homosexuální), nebo jakýmkoli pohlavím (bisexuální); jejichž genderová identita nebo genderový projev se liší od pohlaví, jež jim bylo při narození určeno (trans, nebinární); které se narodily s pohlavními znaky, které neodpovídají typické definici muže nebo ženy (intersexuální); ty, jejichž identita nezapadá do binární klasifikace sexuality a/nebo pohlaví (queer).

²⁸ Jak zdůraznila Komise ve svém doporučení o legálních možnostech poskytování ochrany v EU (C (2020) 6467 final), modely komunitního sponzorování mohou umožnit rychlejší a účinnější integraci uprchlíků.

Zatímco národní vlády jsou primárně odpovědné za celkovou koncepci integračních a sociálních politik, jako je vzdělávání, zaměstnanost, bydlení a zdravotní péče, EU hraje klíčovou roli, pokud jde o podporu těchto politik, jakož i všech dalších aktérů integrace, prostřednictvím financování, vytváření praktických nástrojů, koordinace opatření a vytváření příslušných partnerství.

Integrace probíhá v každé vesnici, městě a regionu, kde migranti žijí, pracují a chodí do školy nebo do sportovního klubu. Místní úroveň hraje klíčovou roli, pokud jde o přijetí a provázení nově příchozích osob od chvíle, kdy poprvé přicestují do nové země. Z hlediska účinného a komplexního provádění integrační politiky hrají klíčovou úlohu organizace občanské společnosti, vzdělávací instituce, zaměstnavatelé a socioekonomičtí partneři, organizace sociální ekonomiky, církve, náboženské a jiné filozofické komunity, organizace mládeže a studentů, organizace diaspory i samotní migranti.

4. Opatření v hlavních odvětvových oblastech

Tento akční plán stanoví opatření, která mají posílit činnost a spojit aktéry na všech úrovních ve společném úsilí o dosažení integrace a začlenění a v konečném důsledku o vybudování soudržnějších společností podporujících začlenění pro všechny. Tento akční plán vychází z výsledků akčního plánu pro integraci státních příslušníků třetích zemí z roku 2016 a navrhuje nová a rozsáhlejší opatření, díky nimž mohou EU a členské státy vytvářet největší přidanou hodnotu a mít větší dopad. Tato opatření doplňují opatření obsažená v nedávných strategiích pro rovnost²⁹. Navrhovaná opatření vycházejí z rozsáhlých konzultací, které Komise vedla mezi červnem a říjnem 2020 mezi širokou škálou aktérů. Patří mezi ně veřejná konzultace i cílené konzultace s členskými státy, místními a regionálními orgány, sociálními a hospodářskými partnery, zaměstnavateli, organizacemi občanské společnosti, nadacemi, mezinárodními organizacemi a migranty, včetně uprchlíků³⁰.

I. Vzdělávání a odborná příprava

Od předškolního vzdělávání a péče po terciární a vzdělávání dospělých a neformální vzdělávání je vzdělávání a odborná příprava základem pro úspěšnou účast ve společnosti a jedním z nejsilnějších nástrojů pro budování inkluzivnějších společností. Pandemie COVID-19 ukázala ještě zřetelněji, jak důležité je začleňování a rovnost příležitostí ve vzdělávání. Začleňování a rovnost žen a mužů je jedním ze šesti rozměrů Evropského prostoru vzdělávání³¹, který má být vytvořen do roku 2025 uskutečněním řady konkrétních iniciativ. Klíčovým cílem akčního plánu digitálního vzdělávání je také větší inkluzivnost našich vzdělávacích systémů³². Evropská agenda dovedností podporuje celoživotní rozvoj dovedností³³.

Školy mají potenciál stát se skutečným centrem integrace dětí a jejich rodin. Posílení docházky migrujících dětí a dětí z přistěhovaleckého prostředí v rámci systému předškolního

²⁹ Například strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 (COM(2020) 152 final) a akční plán EU proti rasismu na období 2020–2025 (COM(2020) 565 final).

³⁰ Výsledky konzultací lze najít zde: https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/summary/summary_of_consultations_in_view_of_the_action_plan_on_integration_and_inclusion.pdf.

³¹ Sdělení o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025 (COM(2020) 625 final).

³² Akční plán digitálního vzdělávání 2021–2027. Nové nastavení vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk (COM(2020)624 final).

³³ Sdělení Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost (COM(2020) 274 final).

vzdělávání a péče a zajištění toho, aby tyto programy vycházely vstříc potřebám dětí z kulturně a jazykově rozmanitého prostředí, může mít velmi kladný vliv na stupeň vzdělání, jehož se jim v budoucnu podaří dosáhnout, a to i co se týče osvojení jazyka hostitelské země, a na integraci jejich rodičů a širší rodiny. Školní prostředí, jehož součástí jsou obce, podpůrné služby a rodiče, může být pro děti z přistěhovaleckého prostředí velmi přínosné. Má-li takovým skutečně být, musí mít učitelé dovednosti a zdroje potřebné pro výuku v multikulturních a vícejazyčných třídách a pro podporu dětí z přistěhovaleckého prostředí v průběhu celého jejich vzdělávání. Pro zvýšení inkluzivnosti našeho vzdělávacího systému je zásadní rovněž boj proti segregaci ve školách a podpora vzájemných styků mezi migrujícími a dětmi narozenými v EU. Důležitá role škol spočívá v tom, že prostřednictvím výuky demokracie, občanství a dovedností kritického myšlení pomáhají mladým lidem odolávat svodům násilných extremistických ideologií, organizací a hnutí³⁴.

Migrující děti se zdravotním postižením potřebují zvláštní podporu, aby se mohly účastnit vzdělávání za rovných podmínek jako ostatní. Začlenění bude hlavním tématem chystané komplexní strategie EU o právech dítěte, která se bude snažit zajistit, aby všechny děti bez ohledu na původ, schopnosti, socioekonomické zázemí, právní postavení a status pobytu měly rovný přístup ke stejnému souboru práv a ke stejné ochraně. Sektor mládeže, a zejména práce s mládeží, může mladým migrantům pomoci získat dovednosti a kompetence prostřednictvím neformálního učení.

Přechod do dospělosti a ze školy do práce může být pro čerstvě příchozí migrující děti a zvláště pak pro mladé lidi bez doprovodu velmi náročný, a to mimo jiné proto, že po dosažení věku 18 let podpůrná opatření často skončí. Obzvláště účinná může být předchozí příprava na tento přechod – v podobě podpory na dokončení vzdělání, včetně odborného vzdělávání a přípravy a záruk pro mladé lidi³⁵, a nabídky koučování a mentorování.

Klíčem k rychlejšímu a spravedlivějšímu začleňování migrantů na trhu práce a předpokladem toho, aby mohli v plné míře využívat svých schopností a dovedností, je snazší uznávání kvalifikací získaných ve třetích zemích, jejich propagace a zajištění jejich větší srovnatelnosti s kvalifikacemi v Evropě/EU a spolu s tím i nabídka překlenovacích kurzů, které migrantům pomohou doplnit vzdělání získané v zahraničí. Migranti mohou díky tomu pokračovat ve studiu v hostitelské zemi, což může zvýšit jejich účast na vysokoškolském vzdělávání a celoživotním učení.

Klíčovým předpokladem úspěšné integrace je naučit se jazyk hostitelské země. Toto učení by ovšem nemělo skončit několik měsíců po příjezdu. Podporovány by měly být i jazykové kurzy pro středně pokročilé a pokročilé studenty a tyto kurzy by měly být přizpůsobeny potřebám různých skupin. Jako obzvláště účinný způsob zlepšování přístupu k jazykové přípravě a jejích výsledků se osvědčila kombinace jazykové přípravy s rozvojem jiných dovedností nebo pracovních zkušeností a s doprovodnými opatřeními, jako je péče o děti. A konečně, mají-li se migranti plně zapojit do přijímající společnosti, je zásadní, aby co nejdříve porozuměli jejím zákonům, kultuře a hodnotám, například díky kurzům občanské orientace.

³⁴ Síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci vydala řadu pomůcek, jejichž účelem je zajistit, aby učitelé byli schopni včas odhalovat příznaky radikalizace a řešit jejich příčiny: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/topics-and-working-groups/ran-y-and-e_en.

³⁵ Zárukami pro mladé lidi se všechny členské státy zavázaly zajistit, aby všichni mladí lidé mladší 25 let dostali kvalitní nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, učňovské přípravy nebo stáže. Posílené záruky pro mladé lidi se ve větší míře zaměřují na konkrétní potřeby zranitelných skupin, například mladých migrantů nebo mladých lidí z přistěhovaleckého prostředí. Viz: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=cs>.

Čeho chceme v této oblasti dosáhnout?

- Kvalitního a inkluzivního předškolního vzdělávání a péče se účastní více migrujících dětí a dětí z přistěhovaleckého prostředí.
- Učitelé jsou lépe vybaveni potřebnými dovednostmi a mají prostředky a podporu, aby v zájmu migrujících dětí i dětí, které jsou původem z dané země, mohli vyučovat v multikulturních a vícejazyčných učebnách.
- Za účasti škol, zdravotnických a sociálních služeb a rodičů vznikají mnohostranné vzdělávací pospolitosti.
- Uznávání kvalifikací získaných v zemích mimo EU je rychlejší a snadnější.
- Stále více migrantů se účastní komplexních programů jazykové přípravy a programů zaměřených na občanskou orientaci, které začínají po příjezdu a probíhají po celou dobu jejich integrace.

Co chce Komise udělat na podporu dosažení těchto cílů?

- **Zlepšit účast a výsledky dosažené v procesu vzdělávání prostřednictvím:**
 - nového souboru nástrojů, jehož součástí budou praktické pokyny týkající se začleňování v rámci předškolního vzdělávání a péče; bude zveřejněn na začátku roku 2021,
 - cílené podpory učitelů, aby rozvíjeli své schopnosti potřebné pro řešení problémů spojených s kulturní, náboženskou a jazykovou rozmanitostí tříd v rámci pedagogických akademií Erasmus,
 - aktivit v oblasti vzájemného učení a vzájemného poradenství, které budou členskými státy sloužit jako podpora při navrhování a provádění účinných politik inkluzivního vzdělávání v Evropském prostoru vzdělávání,
 - nabídky cílené odborné přípravy určené pracovníkům s mládeží, která jim umožní získat konkrétní dovednosti potřebné pro podporu integrace mladých migrantů.
- **Zlepšit uznávání kvalifikací prostřednictvím:**
 - posílení spolupráce mezi vnitrostátními orgány odpovědnými za integraci a vnitrostátními středisky pro uznávání kvalifikací (sítě ENIC–NARIC),
 - podpory transparentních postupů uznávání kvalifikací uprchlíků v rámci programu Erasmus,
 - podpory výměn mezi členskými státy v oblasti poskytování doplňkových/překlenovacích kurzů pro migranty,
 - poskytování informací o postupech uznávání a o dovednostech a kvalifikacích migrantů při využití veškerých možností, které nabízí portál Europass,
 - podpory transparentnosti systémů kvalifikací, a to i prostřednictvím evropského rámce kvalifikací.
- Spolupracovat s členskými státy na dalším rozvoji **komplexních a dostupných programů jazykového vzdělávání**, včetně kurzů pro středně pokročilé a pokročilé, prostřednictvím financování a výměny zkušeností.
- Podporovat výměny mezi členskými státy o úspěšných přístupech v oblasti kurzů občanské orientace.

Členské státy by v této oblasti měly:

- Zajistit, aby se programu předškolního vzdělávání a péče účastnil větší počet migrujících dětí a dětí z přistěhovaleckého prostředí a aby obecné programy předškolního vzdělávání a péče umožňovaly podporu dětí z kulturně a jazykově

rozmanitého prostředí.

- Zajistit, aby postupy pro uznávání zahraničních kvalifikací byly rychlé, spravedlivé, transparentní a dostupné.
- Zahrnout výuku v multikulturních a vícejazyčných učebnách a oceňování a rozvíjení individuálního jazykového zázemí žáků mezi klíčové dovednosti v rámci učebních osnov a poskytnout učitelům potřebné zdroje, aby byli schopni tyto úkoly řešit.
- Rozvíjet podpůrné programy s konkrétním zaměřením na nezletilé osoby bez doprovodu, které přijdou po dosažení věku povinné školní docházky, a programy pro nezletilé osoby bez doprovodu v adolescentním věku.
- Zajistit přístupnost a dostupnost mimoškolních volnočasových aktivit a sportů.
- Zajistit podporu jazykové výuky po skončení počáteční fáze integračního období, aby mohla pokračovat na vyšší než začátečnícké nebo mírně pokročilé úrovni.
- Plně využívat finanční prostředky EU, zejména Evropského sociálního fondu plus, Azylového a migračního fondu a Evropského fondu pro regionální rozvoj, na podporu programů a opatření týkajících se vzdělávání, dovedností a jazykové přípravy v souladu se zjištěnými potřebami na vnitrostátní a regionální úrovni.

II. Zaměstnanost a dovednosti

Migranti tvoří významnou část pracovní síly EU. Koronavirová krize jejich přínos pro evropské ekonomiky a trhy práce ještě více zviditelnila³⁶. Mnoho migrantů si s sebou přináší dovednostmi, které jsou na našich trzích práce velmi potřebné, ale často naráží na potíže s jejich ohodnocením a s hledáním zaměstnání, které by odráželo úroveň těchto dovedností. Zvláště v případě migrujících žen je riziko příliš vysoké kvalifikace ve vztahu k jejich práci vysoké, což může vést k tomu, že jejich dovedností nejsou doceněny. Potýkají se zpravidla s většími překážkami a mají zpravidla omezenější možnosti získání podpory³⁷. Řešit je třeba také problémy, s nimiž se potýkají migranti se zdravotním postižením, aby si mohli najít uplatnění na trhu práce.

Cílem Evropské agendy dovedností³⁸ je podporovat všechny, včetně migrantů, v rozšiřování a zlepšování dovedností a jejich využívání. V několika členských státech byly navíc nedávno vyvinuty inovativní nástroje, které umožňují dovednosti migrantů rychle posoudit. Pokud jsou dovednosti migrantů posouzeny ještě ve fázi před odjezdem, může být jejich začlenění na trhu práce rychlejší, zejména v rámci programů přesídlení a doplňkových možností přijímání.

Podnikatelé z řad migrantů přispívají k hospodářskému růstu, vytvářejí pracovní místa a mohou podpořit obnovu po koronavirové krizi. Čelí však různým problémům, jako je nedostatek sítí, potíže s přístupem k úvěrům a nedostatečná znalost regulačního a finančního rámce. Při překonávání těchto problémů může hrát roli přístup k finančním informacím a

³⁶ Viz: JRC (2020) Immigrant Key Workers: Their Contribution to Europe's COVID-19 Response (Klíčová povolání přistěhovalců: jejich přínos pro evropskou reakci na koronavirovou krizi) https://ec.europa.eu/knowledge4policy/sites/knowledge4policy/files/key_workers_covid_0423.pdf.

³⁷ Viz: JRC (2020), Gaps in the EU Labour Market Participation Rates: an intersectional assessment of the role of gender and migrant status (Rozdíly v míře účasti na trhu práce v EU: průřezové hodnocení role pohlaví a postavení migranta), <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC121425>.

³⁸ Viz: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223#:~:text=The%20European%20Skills%20Agenda%20is%20a%20five-year%20plan,on%20the%20lessons%20learnt%20during%20the%20COVID-19%20pandemic>.

zvýšená finanční gramotnost. Dostupnost finančních služeb a přístup k nim jsou zásadní pro všechny migranty, aby se mohli plně zapojit do hospodářství dané země nebo si vybudovat stabilní život pro sebe a svou rodinu, a to i v souvislosti se zasíláním remitence. Větší přístupnost finančních služeb mohou pomoci zajistit digitální finance.

Účinné začleňování migrantů a občanů EU z přistěhovaleckého prostředí na trhu práce vyžaduje aktivní spolupráci nejrozličnějších subjektů, včetně veřejných orgánů na místní, regionální, celostátní a evropské úrovni, organizací občanské společnosti, hospodářských a sociálních partnerů a zaměstnavatelů.

Velmi účinným nástrojem, který migrantům pomůže vstoupit na trh práce, může být kvalitní odborné vzdělávání a příprava se solidní praxí. Překážky, které jim brání v tom, aby se odborného vzdělávání a přípravy účastnili, však stále přetrvávají.

Čeho chceme v této oblasti dosáhnout?

- Existuje větší spolupráce na úrovni EU, jednotlivých států a na místní úrovni mezi klíčovými aktéry trhu práce a samotnými migranty.
- Podnikatelé z řad migrantů, včetně sociálních podnikatelů, získávají díky snazšímu přístupu k financování, odborné přípravě a poradenství větší podporu.
- Na trhu práce nacházejí uplatnění ve větším počtu i migrující ženy.
- Posuzování dovedností migrantů je účinnější a rychlejší. Průběžně je podporováno rozšiřování dovedností a rekvalifikace, a to i na základě postupů osvědčování neformálního a informálního učení.
- Kvalitního odborného vzdělávání a přípravy se účastní více migrantů.

Co chce Komise udělat na podporu dosažení těchto cílů?

- **Ve spolupráci se sociálními a hospodářskými partnery** podporovat v rámci *Evropského partnerství pro integraci* mnohostranný přístup k integraci trhů práce³⁹.
- **Podporovat zaměstnavatele** prostřednictvím výměn a vzájemného učení na základě iniciativy *Zaměstnavatelé společně pro integraci*⁴⁰.
- Poskytovat v rámci programu InvestEU podporu podnikatelům a podnikatelkám působícím v oblasti **inkluzivního podnikání**, včetně podnikatelů a podnikatelek z řad migrantů, a podporovat inkluzivní mentorské programy.
- **Usnadnit posuzování a potvrzování dovedností prostřednictvím:**
 - sdílení postupů používaných při posuzování dovedností v rámci Evropské integrační sítě, Evropské sítě veřejných služeb zaměstnanosti a platformy Europass v její aktualizované podobě a uplatňování těchto postupů ve větším měřítku,
 - dalšího rozvoje nástroje EU pro tvorbu dovednostního profilu státních příslušníků třetích zemí a propagace jeho využívání mezi veřejnými orgány a jinými organizacemi, a to i před příjezdem migrantů, zejména v případě přesídlování a doplňkových možností přijímání,

³⁹https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/european-partnership-integration_en.

⁴⁰ Tuto iniciativu Komise zahájila v roce 2017 a jejím cílem je ukázat, co zaměstnavatelé dělají pro podporu integrace uprchlíků a dalších migrantů na trhu práce: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/integration-pact_en.

- podpory osob z přistěhovaleckého prostředí v rámci připravovaného programu Občané, rovnost, práva a hodnoty⁴¹.

Členské státy by v této oblasti měly:

- Využívat nástroj EU pro tvorbu dovednostního profilu státních příslušníků třetích zemí už v rané fázi, zejména pokud jde o žadatele o azyl, uprchlíky a migranty, a posílit postupy pro potvrzování platnosti neformálního učení.
- Zvyšovat povědomí o diskriminaci v náborovém procesu a na pracovišti a posílit opatření proti diskriminaci.
- Podporovat podnikání mezi migranty prostřednictvím programů odborné přípravy a mentorství, které budou přizpůsobeny jejich konkrétním potřebám, zpřístupněním obecných struktur na podporu podnikání migrantům a začleněním podnikání do integračních programů.
- V plné míře využívat fondy EU, zejména Evropský sociální fond Plus a Evropský fond pro regionální rozvoj, na podporu programů a opatření souvisejících s integrací na trhu práce poskytovanou v souladu se zjištěnými potřebami na vnitrostátní a regionální úrovni.

III. Zdravotnictví

Nedostatečný přístup ke službám zdravotní péče se může stát významnou překážkou integrace a začleňování, která může mít vliv prakticky na všechny oblasti života, včetně zaměstnání a vzdělávání. Migranti narážejí na specifické a přetrvávající překážky, který jim brání v přístupu ke službám zdravotní péče, včetně administrativních překážek, obav spojených s nejistotou ohledně délky jejich pobytu, diskriminace, nedostatku informací a obeznamování se systémem zdravotní péče a jazykových a mezikulturních překážek. Migrující ženy se potýkají i s některými dalšími problémy, neboť mají obvykle horší znalost jazyka hostitelské země, slabší sociální síť a větší odpovědnost za péči o děti a rodinu.

Koronavirová pandemie jasně ukázala hluboce zakořeněné nerovnosti v přístupu ke službám zdravotní péče. Ukázala také, že tyto nerovnosti mohou představovat rizika pro celou společnost. Migranti častěji vykonávají práci, která vyžaduje úzký kontakt s ostatními, takže oni sami i jejich rodiny jsou vystaveni vyššímu riziku nákazy COVID-19⁴² a dalších infekčních chorob.

Pro integraci migrantů má zásadní význam i duševní zdraví. Přestože migranti, zejména uprchlíci, mohou být vystaveni vyššímu riziku psychických problémů v důsledku traumatu, které zažili v zemi svého původu, či v důsledku obtíží, s nimiž se setkali během své migrační cesty nebo po příjezdu, jako je sociální izolace nebo diskriminace, využívání služeb péče v oblasti duševního zdraví je pro ně spojeno s překážkami.

Čeho chceme v této oblasti dosáhnout?

- Migranti a občané EU z přistěhovaleckého prostředí jsou informováni o svých právech a mají rovný přístup ke standardním službám zdravotní péče, včetně služeb v oblasti

⁴¹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Práva a hodnoty, COM/2018/383 final/2 – 2018/0207 (COD).

⁴² Viz: OECD, What is the impact of the COVID-19 pandemic on immigrants and their children? (Jaký je dopad pandemie COVID-19 na přistěhovače a jejich děti?), <http://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/what-is-the-impact-of-the-covid-19-pandemic-on-immigrants-and-their-children-e7cbb7de/>.

duševního zdraví, za podmínek stanovených vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi.

- Migrujícím ženám je přístup ke službám zdravotní péče usnadňován s plným ohledem na specifické obtížné situace, jimiž procházejí, což se týká i prenatální a postnatální zdravotní péče pro matky.

Co chce Komise udělat na podporu dosažení těchto cílů?

- **Podporovat přístup migrantů ke službám zdravotní péče prostřednictvím:**
 - financování specializovaných projektů v rámci Azylového, migračního a integračního fondu⁴³ a opatření na podporu začleňování osob z přistěhovaleckého prostředí v rámci připravovaného programu Občané, rovnost, práva a hodnoty,
 - spolupracovat s členskými státy na prosazování rovného přístupu ke kvalitním a dostupným službám zdravotní péče prostřednictvím fondů EU, jako je Evropský sociální fond plus a Evropský fond pro regionální rozvoj.
- **Podporovat a propagovat výměny mezi členskými státy v těchto oblastech:**
 - programy prevence a péče o zdraví zaměřené na migranty a využívající vhodných osvětových nástrojů,
 - přístup ke službám v oblasti duševního zdraví a rehabilitace⁴⁴.

Členské státy by v této oblasti měly:

- Nabízet zdravotníkům školení o zvládání rozmanitosti a potřebách konkrétních skupin migrantů (migrantů s traumatem, obětí obchodování s lidmi nebo genderově podmíněného násilí, nezletilých osob bez doprovodu, starších osob, osob se zdravotním postižením atd.), a to s využitím různých projektů a vzdělávacích materiálů vytvořených v rámci zdravotnických programů EU.
- Usnadnit migrantům přístup ke všeobecným službám zdravotní péče, včetně služeb v oblasti duševního zdraví, a s ohledem na to přizpůsobit tyto služby jejich potřebám a řešit problém diskriminace.
- V plné míře využívat fondy EU, jako je Evropský sociální fond plus, Azylový a migrační fond a Evropský fond pro regionální rozvoj, na podporu programů a opatření týkajících se přístupu ke službám zdravotní péče poskytovanou v souladu se zjištěnými potřebami na vnitrostátní a regionální úrovni.

IV. Bydlení

Přístup k přiměřenému a dostupnému bydlení je klíčovým faktorem úspěšné integrace. Podmínky bydlení mají značný dopad na pracovní a vzdělávací příležitosti a na interakci mezi migranty a hostitelskými komunitami⁴⁵. Špatné podmínky bydlení a segregace mohou prohloubit rozdíly, které narušují sociální soudržnost. Rostoucí ceny bydlení, nedostatek dostupného a sociálního bydlení a diskriminace na trhu s bydlením ztěžují migrantům hledání vhodných a dlouhodobých řešení v oblasti bydlení.

⁴³ Financování má ještě během finančního období 2014–2020 probíhat v rámci přímého řízení.

⁴⁴ Podle článku 26 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením.

⁴⁵ Viz například akční plán EU proti rasismu, v němž se upozorňuje na to, že diskriminace na trhu s bydlením posiluje segregaci, která má dominový efekt v podobě horších možností vzdělávání nebo zaměstnání a v případě rodin s dětmi i v podobě výrazně nepříznivých dopadů na rozvoj dětí.

Bytová politika spadá sice do pravomoci jednotlivých států, ale Komise může hrát důležitou roli, protože může členským státům i místním a regionálním orgánům poskytovat podporu při řešení těchto problémů a propagovat řešení v oblasti inkluzivního bydlení.

V posledních letech bylo v několika zemích EU nalezeno mnoho inovativních řešení v oblasti bydlení, a to i na základě financování ze strany EU⁴⁶. Jako obzvláště slibné modely podporující začlenění a budování komunity se osvědčily přístupy založené na partnerství, společné bydlení a bydlení poskytované spolu se zaměstnáním a sociálními službami. Jak bylo oznámeno v rámci iniciativy „Renovační vlna“⁴⁷, Komise zřídí iniciativu pro dostupné bydlení na podporu další realizace a replikace takových úspěšných iniciativ.

Samostatné bydlení pro žadatele o azyl, u nichž je vysoká pravděpodobnost, že jim bude poskytnuta ochrana, může urychlit proces integrace, zejména ve spojení s včasným poskytnutím integrační podpory.

Čeho chceme v této oblasti dosáhnout?

- Migranti a občané EU z přistěhovaleckého prostředí mají přístup k přiměřenému a dostupnému bydlení, včetně bydlení sociálního.
- Členské státy a místní a regionální orgány mají k dispozici širokou škálu nástrojů a osvědčených postupů, které jim umožňují bojovat proti diskriminaci na trhu s bydlením.
- V celé EU jsou široce využívána inovativní řešení v oblasti bydlení, která podporují začleňování a zamezují segregaci.

Co chce Komise udělat na podporu dosažení těchto cílů?

- Spolupracovat s členskými státy na podpoře nesegregovaného **přiměřeného a dostupného bydlení, včetně sociálního bydlení**, a poskytovat doprovodné integrační služby financované z prostředků EU, zejména v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu plus, Azylového a migračního fondu a fondu InvestEU.
- Prostřednictvím Evropské integrační sítě, Městské akademie pro integraci a zvláštního financování v rámci Azylového a migračního fondu podporovat vzájemné předávání poznatků mezi členskými státy, městy, vesnicemi a regiony týkající se **boje proti diskriminaci na trhu s bydlením a omezování segregace v oblasti bydlení**.
- Propagovat modely **samostatného bydlení** (spíše než kolektivní bydlení) pro žadatele o azyl, zejména pokud jde o rodiny, a šířit úspěšné inovativní modely inkluzivního a dostupného bydlení pro osoby požívající mezinárodní ochrany a zasazovat se o jejich uplatňování v širším měřítku.

Členské státy by v této oblasti měly:

- Zajistit integrovaný přístup a koordinovat své politiky v oblasti bytové politiky s politikami v oblasti nabídky zaměstnání, vzdělávání, zdravotní péče a sociálních služeb.
- Co nejdříve zajistit, aby pro uprchlíky a žadatele o azyl s vyhlídkou pravděpodobného poskytnutí mezinárodní ochrany byla k dispozici řešení nabízející samostatné bydlení přizpůsobené jejich specifickým potřebám a umožnit žadatelům o azyl poté, co jim bude poskytnuta mezinárodní ochrana, hladký přechod k nezávislému životu.

⁴⁶ Viz například projekty financované v rámci Městských inovativních opatření, <https://www.uia-initiative.eu/en>.

⁴⁷ Renovační vlna pro Evropu – ekologické budovy, nová pracovní místa, lepší životní úroveň (COM(2020)662 final).

- V plné míře využívat fondy EU, jako je Evropský fond pro regionální rozvoj, Azylový a migrační fond a fond InvestEU, na podporu přiměřeného a dostupného bydlení, včetně sociálního bydlení, v souladu se zjištěnými potřebami na vnitrostátní a regionální úrovni, a využívat také Evropský sociální fond plus na podporu přístupu k bydlení.

5. Opatření na podporu účinné integrace a začleňování ve všech odvětvových oblastech

I. Budování silných partnerství pro účinnější integrační proces

Integrace je společenský proces, kde odpovědnost nenese jedna konkrétní skupina, ale mnoho různých skupin: migranti, hostitelské komunity, veřejné orgány a instituce, sociální a hospodářští partneři, organizace občanské společnosti, církve, náboženské a jiné filozofické komunity a soukromý sektor. Pro dosažení udržitelné a úspěšné integrace je nezbytné posílit aktivní zapojení migrantů i hostitelských komunit do integračního procesu. Komise se bude snažit posílit postavení všech aktérů a umožnit jim, aby k tomuto procesu přispívali, a za tímto účelem bude vytvářet pevná a dlouhodobá mnohostranná partnerství na různých úrovních správy. Komise při tom bude vycházet z úspěšných příkladů spolupráce, jako je partnerství pro začleňování migrantů a uprchlíků v rámci městské agendy EU⁴⁸, Evropské partnerství pro integraci se sociálními a hospodářskými partnery⁴⁹ a partnerství s venkovskými regiony v rámci chystané dlouhodobé vize pro venkovské oblasti.

Je také důležité zajistit, aby v zájmu dosažení co největšího efektu opatření byly do navrhování a provádění integračních strategií plně zapojeny všechny úrovně správy – evropská, celostátní, makroregionální, přeshraniční, regionální a místní.

Čeho chceme v této oblasti dosáhnout?

- Všechny příslušné zúčastněné strany mají odpovídající postavení a možnost přispívat k integračnímu procesu.
- Na úrovni EU i na celostátní, regionální a místní úrovni jsou vybudována mnohostranná partnerství.
- Mezi Komisí a klíčovými zúčastněnými stranami působícími v oblasti integrace probíhá strukturální a otevřený dialog.

Co chce Komise udělat na podporu dosažení těchto cílů?

- **Podporovat členské státy prostřednictvím:**
 - posílení **Evropské integrační sítě** a jejího využívání k podpoře členských států při vytváření, aktualizaci a provádění vnitrostátních strategií a akčních plánů pro integraci,
 - poskytování cíleného financování a budování kapacit členských států na podporu koordinace mezi klíčovými zúčastněnými stranami v oblasti integrace na celostátní, regionální nebo místní úrovni,
 - předávání inovativních řešení v oblasti zaměstnanosti, dovedností a sociálního začleňování v celé Evropě prostřednictvím Evropského sociálního fondu plus,

⁴⁸ Viz: <https://www.inclusionpartnership.com> a <https://ec.europa.eu/futurium/en/inclusion-of-migrants-and-refugees>.

⁴⁹ Viz: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration/european-dialogue-skills-and-migration/european-partnership-integration_en.

nadnárodní spolupráce a partnerství a zvětšování měřítka jejich uplatňování.

▪ **Podporovat místní a regionální orgány prostřednictvím:**

- partnerství s Výborem regionů za účelem zahájení politického dialogu a podpory učení a výměn v oblasti integrace pro místní a regionální orgány,
- transformace Městské akademie pro integraci⁵⁰ do podoby širšího komplexního programu budování kapacit pro tvůrce politik a pracovníky z praxe v oblasti integrace na místní, regionální a celostátní úrovni,
- posílení mezináboženského dialogu mezi komunitami, podpory měst v oblasti předcházení radikalizaci poskytované formou financování, poradenství a školení pracovníkům z praxe a místním aktérům, a to i v rámci sítě pro zvyšování povědomí o radikalizaci a v rámci iniciativy *Města EU proti radikalizaci*⁵¹ a jejího budoucího rozvoje,
- hledání možností partnerství v rámci venkovských oblastí s cílem zajistit začlenění a integraci migrantů ve venkovských oblastech.

▪ **Posílit hostitelské komunity prostřednictvím:**

- budování kapacit místních a regionálních orgánů, aby byly schopny zapojit místní společenství do navrhování a provádění integračních opatření a programů,
- financování projektů na podporu dobrovolnických akcí, na jejichž plánování se podíleli migranti a hostitelská společenství,
- podpory mentorských a kamarádských programů mezi místními komunitami a nově přichozími migranty.

▪ **Podpora občanské společnosti prostřednictvím:**

- účasti na pravidelných konzultacích a dialogu s organizacemi občanské společnosti a diaspory, mimo jiné v rámci každoročně konaného Evropského fóra pro migraci.

▪ **Podporovat sociální a hospodářské partnery a zaměstnavatele prostřednictvím:**

- naplňování Evropského partnerství pro integraci ve spolupráci se sociálními a hospodářskými partnery a poskytování podpory zaměstnavatelům (viz opatření v rámci kapitoly Zaměstnanost).

▪ **Podporovat nadace a další organizace sociální ekonomiky prostřednictvím:**

- strukturálního dialogu o integraci migrantů a zvážení možností spolupráce s nadacemi a síťovými organizacemi, které s nadacemi spolupracují.

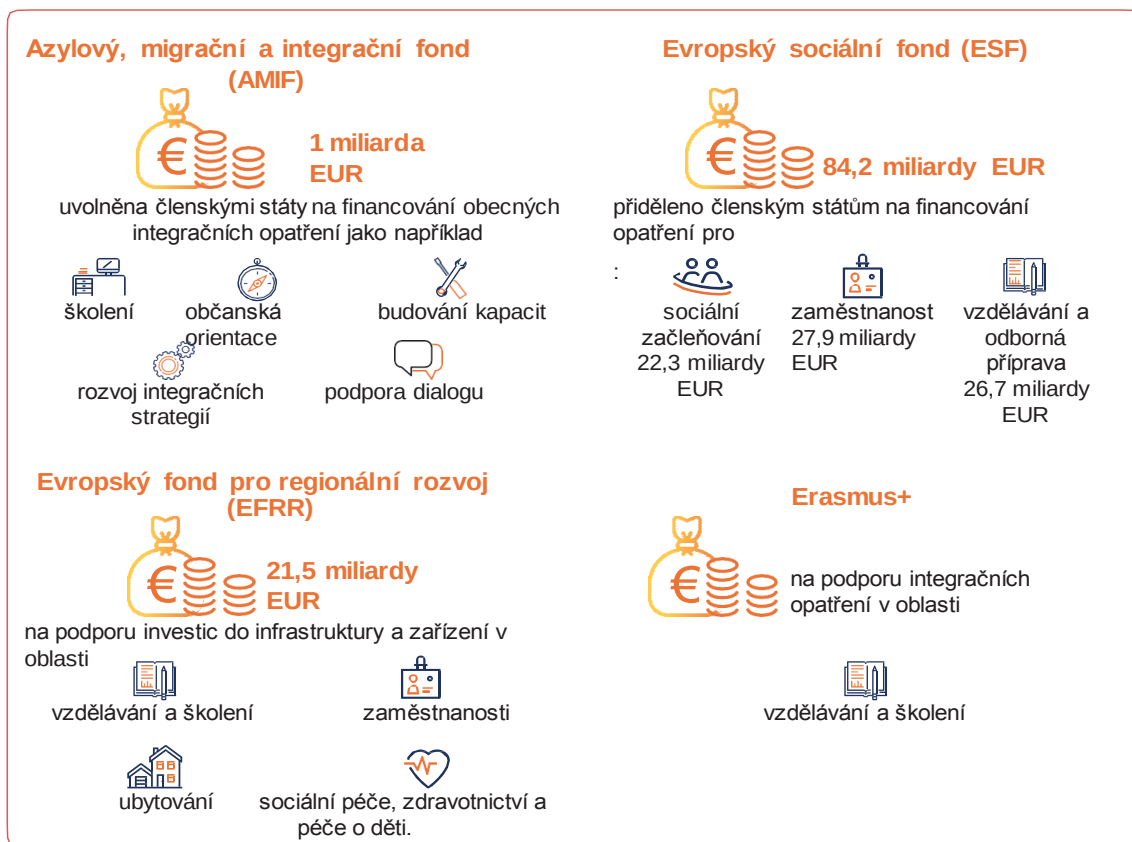
II. Větší možnosti financování z fondů EU v rámci víceletého finančního rámce na období 2021–2027

Podpora činnosti členských států v oblasti integrace a začleňování prostřednictvím financování ze strany EU zůstane pro Komisi prioritou. Tato podpora bude poskytována buď přímo Komisí, nebo v rámci programů členských států na základě sdíleného řízení. Integrace je dlouhodobý proces, který má průřezový charakter, a v různých oblastech je proto podporována z různých fondů EU.

⁵⁰Viz: <https://www.inclusionpartnership.com/urban-academy>.

⁵¹ Evropská komise zahájila tuto iniciativu v roce 2019. Zaměřuje se především na starosty a jejich poradce a doplňuje úsilí vyvíjené v rámci sítě pro zvyšování povědomí o radikalizaci, a to zejména jako platforma pro výměnu názorů mezi městy na otázky týkající se předcházení radikalizaci.

2014 - 2020 finanční prostředky EU pro účely integrace

Pro **víceletý finanční rámec na období 2021–2027** Komise navrhla, aby se Azylový a migrační fond (AMF) zaměřil na podporu opatření přizpůsobených konkrétním potřebám, která se provádějí v prvních fázích integrace, a na podporu horizontálních opatření. Integrace na trhu práce a sociální začleňování migrantů by mohly být financovány z Evropského sociálního fondu plus (ESF+). Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR) podporuje začleňování financováním infrastruktury, vybavení a přístupu ke službám v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení, sociální péče, zdravotnictví a péče o děti. V oblastech důležitých pro integraci by se navíc investice z ESF+, AMF a EFRR měly doplňovat a měly by fungovat v součinnosti s ostatními fondy a programy EU, především s programem Erasmus+, nástrojem pro obnovu a odolnost, Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV) a fondem InvestEU, aby podpora sociálního začleňování byla poskytována integrovaným způsobem. Nástroj pro technickou podporu⁵² bude moci na žádost poskytovat členským státům rovněž technickou podporu pro rozvoj nebo zlepšování opatření v oblasti integrační politiky a politiky začleňování. V rámci připravovaného programu Občané, rovnost, práva a hodnoty mohou být financovány i konkrétní akce zaměřené na začleňování občanů EU z přistěhovaleckého prostředí.

Místní a regionální orgány hrají v integračním procesu zásadní úlohu, často však nemají prostředky na zavedení integračních opatření nebo mají potíže s přístupem k financování EU. V kontextu nového víceletého finančního rámce na období 2021–2027 Komise navrhla, aby jejich přístup k finančním prostředkům EU byl usnadněn poskytováním lepších informací a

⁵² Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 28. května 2020, kterým se zřizuje nástroj pro technickou podporu, COM(2020) 409 final, s výhradou jeho přijetí Evropským parlamentem a Radou.

větším zapojením do přípravy, provádění a revize příslušných vnitrostátních programů spravovaných v rámci sdíleného řízení.

Čeho chceme v této oblasti dosáhnout?

- Členské státy považují financování integrace za prioritu v rámci fondů EU, které přispívají k integraci na základě zjištěných potřeb na vnitrostátní a regionální úrovni.
- Členské státy a klíčové zúčastněné strany působící v oblasti integrace, včetně místních a regionálních orgánů, mají usnadněn přístup k financování z prostředků EU pro účely integrace a začleňování.
- Potenciální příjemci jsou ve větší míře informováni o možnostech financování integrace na úrovni EU.
- Orgány spravující fondy EU, které jsou z hlediska integrace významné, koordinují svá opatření na makroregionální, celostátní, regionální a místní úrovni.
- Plánování a provádění fondů EU probíhá na základě posílených partnerství se všemi příslušnými zúčastněnými stranami, zejména s místními a regionálními orgány.
- Používání inovativních nástrojů pro financování integračních činností je běžnější praxí.

Co chce Komise udělat na podporu dosažení těchto cílů?

- Organizovat **pravidelné výměny s řídicími orgány** Azylového a migračního fondu⁵³, Evropského sociálního fondu plus, Evropského fondu pro regionální rozvoj a dalších fondů EU, jako je Erasmus + a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova.
- V rámci boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení nejvíce znevýhodněných dětí v EU, včetně dětí z přistěhovaleckého prostředí, předložit návrh evropské záruky pro děti.
- Připravit řadu **webinářů** pro veřejné orgány a organizace občanské společnosti a **soubor nástrojů** pro využívání fondů EU pro potřeby integrace v programovém období 2021–2027⁵⁴.
- Stimulovat investice v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, sociální infrastruktury (školy, univerzity, nemocnice, dlouhodobá péče, dostupné a přístupné bydlení), mikrofinancování, sociálních podniků a sociálních inovací, z nichž mají prospěch migranti, a to v rámci programu InvestEU, konkrétně jeho složky pro sociální investice a dovednosti.
- Rozvíjet **partnerství veřejného a soukromého sektoru** (např. s nadacemi a soukromými dárci).

Při využívání finančních prostředků EU pro účely integrace by členské státy měly:

- V souladu se zjištěnými potřebami na vnitrostátní a regionální úrovni v plné míře využívat fondy EU na podporu integrace. Lze je využívat na investice do vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení, zdravotní a sociální péče, ale i na činnosti v oblasti budování

⁵³ Azylový a migrační fond byl vytvořen na podporu účinného řízení migračních toků a uplatňování, posilování a rozvoje společného přístupu Unie k azylu a přistěhovalectví. Pro účely financování opatření zaměřených na začleňování občanů EU z přistěhovaleckého prostředí není použitelný.

⁵⁴ Bude se jednat o aktualizaci „souboru nástrojů pro využívání fondů pro integraci osob z přistěhovaleckého prostředí“ z roku 2018:

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2018/toolkit-on-the-use-of-eu-funds-for-the-integration-of-people-with-a-migrant-background.

kapacit a na opatření proti segregaci a diskriminaci.

- V rámci programování a provádění fondů EU přispívajících k integraci a začleňování zajistit koordinovaný přístup na celostátní, makroregionální, regionální a místní úrovni.
- Posílit účast soukromých subjektů na integračních opatřeních prostřednictvím inovativních nástrojů, partnerství a pobídek.
- Usnadnit přístup místních a regionálních orgánů k finančním prostředkům EU prostřednictvím zvláštních výzev k předkládání návrhů pro místní a regionální orgány.
- Přijmout vhodná opatření, aby potenciální příjemci byli informováni o tom, jaké možnosti financování EU nabízí v oblasti integrace a začleňování.
- Zapojit místní a regionální orgány, organizace občanské společnosti, včetně organizací zastupujících migranty a diasporu, a sociální a hospodářské partnery do přípravy, revize, provádění a monitorování programů pro fondy EU na období 2021–2027 (AMF, ESF+ a EFRR).
- Zohlednit situaci migrantů a jejich dětí (např. ve zdravotnictví, zaměstnanosti a vzdělávání) v rámci svých národních plánů na podporu oživení a odolnosti.
- Využívat nástroje pro technickou podporu jako podpory při vytváření koncepce, rozvíjení a zavádění reforem přizpůsobených konkrétním potřebám integrační a inkluzivní politiky v různých oblastech.

III. Podpora účasti a styků s hostitelskou společností

Vytváření přívětivých a rozmanitých společností vstřícných vůči začleňování je proces, do něhož se musí zapojit jak migranti, tak přijímající společnost. Zapojení migrantů a občanů EU z přistěhovaleckého prostředí a podpora jejich aktivní účasti v konzultačních a rozhodovacích procesech může přispět k posílení jejich postavení a zajistit, aby opatření v oblasti integrace a začleňování byla účinnější a aby odrážela skutečné potřeby. Komise proto zřídila odbornou skupinu pro názory migrantů složenou z migrantů a organizací zastupujících jejich zájmy a při vytváření koncepce a provádění budoucích politik EU v oblasti migrace, azylu a integrace s ní povede konzultace⁵⁵.

Poskytování prostoru a příležitostí pro setkávání a vzájemnou interakci mezi migranty a místními komunitami, ať už ve školách, kancelářích, sportovních klubech nebo v blízkosti bydliště, je účinným prostředkem pro začleňování a budování soudržnější společnosti. Velmi důležitá je i podpora mezikulturního dialogu, včetně mezináboženského dialogu mezi náboženskými komunitami. Podpora účasti migrantů na životě hostitelské společnosti a jejich vzájemných interakcí také vyžaduje, aby místní komunity měly příležitosti dozvědět se více o lidech přicházejících do jejich komunit a o prostředí, z něhož pocházejí. Patronátní programy komunit pomáhají členským státům zvyšovat počet míst pro lidi, kteří potřebují ochranu (na základě přesídlení, přijímání osob z humanitárních důvodů a dalších doplňkových možností přijímání), ale kromě toho také napomáhají úspěšné integraci těchto lidí do vstřícných hostitelských komunit, které o jejich příchodu vědí a jsou na něj připraveny⁵⁶.

⁵⁵ První zasedání skupiny, jehož tématem bylo integrace a začleňování, se konalo dne 12. listopadu 2020.

⁵⁶ Doporučení Komise o legálních možnostech poskytování ochrany v EU (C (2020) 6467 final). https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/commission_recommendation_on_legal_pathways_to_protection_in_the_eu_promoting_resettlement_humanitarian_admission_and_other_complementary_pathways.pdf.

Ke vzájemnému sbližování přispívá rovněž zapojení do vzdělávací, kulturní a sportovní činnosti na místní úrovni. Pomáhá bojovat proti xenofobii, vyloučení, radikalizaci a narativům typu „my v. oni“ a zároveň buduje vzájemný respekt a posiluje u migrantů pocit sounáležitosti s novým prostředím. Programy pro mládež, jako je Evropský sbor solidarity, umožňují mladým dobrovolníkům pracovat na projektech, které se zabývají identitou, kulturou a kulturní rozmanitostí a řešením předsudků a konfliktů a podporují vzájemný respekt a porozumění.

Podpora výměn mezi členskými státy a zohledňování migrantů při vytváření koncepce a provádění příslušných programů EU může přispět k aktivnější účasti migrantů v našich společnostech a k lepšímu porozumění v oblastech, jako je rovnost žen a mužů, rovnost osob LGBTIQ a boj proti rasismu, xenofobii a antisemitismu.

V boji proti předsudkům a polarizaci může pomoci také dobrá informovanost o migraci a integraci. Většina Evropanů (61 %) se však domnívá, že o migraci a integraci není dobře informována nebo že o nich není informována vůbec⁵⁷. Klíčem k zajištění toho, aby občané v EU měli lepší faktické informace o migraci a integraci, je spolupráce se zástupci médií, vzdělávacími institucemi i organizacemi občanské společnosti.

Čeho chceme v této oblasti dosáhnout?

- Konzultativních a rozhodovacích procesů na místní, regionální, vnitrostátní a evropské úrovni se účastní více migrantů a občanů EU z přistěhovaleckého prostředí.
- Existuje více příležitostí pro setkávání a výměnu mezi migranty, občany EU z přistěhovaleckého prostředí a místními komunitami, ať už v rámci umění, kultury, sportu či společenského života obecně.
- Rovné příležitosti k zapojení do života společnosti mají také migrující ženy.
- Více Evropanů je dobře informováno o integraci a migraci.

Co chce Komise udělat na podporu dosažení těchto cílů?

- Financovat projekty zaměřené na zvyšování **kapacit celostátních, regionálních a místních orgánů** pro zapojení migrantů a jejich organizací do rozhodovacích procesů.
- Nově vytvořenou **odbornou skupinu pro názory migrantů** co nejvíce zapojit do vytváření koncepce a provádění politik EU v oblasti migrace, azylu a integrace.
- V celé EU podporovat rozvoj **patronátních programů komunit** pro osoby požívající mezinárodní ochrany prostřednictvím financování, usnadňování výměny osvědčených postupů a posilování spolupráce mezi všemi příslušnými zúčastněnými stranami veřejného i soukromého sektoru.
- Zahájit udělování **integračních ocenění** školám, místním obcím, uměleckým a kulturním organizacím a sportovním a mládežnickým klubům, aby byl uznán jejich přínos k integraci a začleňování.
- V rámci příštího evropského mistrovství v kopané uspořádat ve spolupráci s Nadací UEFA **fotbalové turnaje** zaměřené na mladé migranty v hostitelských městech.
- Zasadit se o další rozvoj příznivých podmínek pro sociální ekonomiku a sociální **inovace** s cílem podpořit začleňování a účast prostřednictvím budoucího akčního plánu pro

⁵⁷ Viz výsledky Eurobarometru z roku 2018 o integraci, https://ec.europa.eu/home-affairs/news/results-special-eurobarometer-integration-immigrants-european-union_en.

sociální ekonomiku.

- Financovat projekty zaměřené na **rozšiřování znalostí** o faktech, číslech a hlavních trendech v oblasti integrace a migrace mezi novináři a na novinářských školách.

Členské státy by v této oblasti měly:

- Sladit národní strategie pro integraci s národními akčními plány proti rasismu a rasové diskriminaci⁵⁸.
- Zapojit migranty a organizace migrantů do vytváření koncepce, provádění a hodnocení politik a programů v oblasti integrace a začleňování, včetně případů, kdy jsou financovány z EU.
- Podporovat výměny s hostitelskými společnostmi v rámci dobrovolnictví, sportu, neformálního vzdělávání, mládeže a kulturních aktivit.

IV. Zajistit širší využívání nových technologií a digitálních nástrojů pro integraci a začleňování

Technologické inovace otvírají nové příležitosti k modernizaci a usnadnění přístupu k integraci a dalším službám. Digitalizace státní správy na všech úrovních může usnadnit přístup k digitálním veřejným službám. Není-li však digitalizace služeb využívána inkluzivním způsobem a není-li přístupná, může nerovnosti spíše zvětšovat nežli zmenšovat. Koronavirová krize ukázala potenciál digitalizačních služeb, jako jsou vzdělávací, jazykové a integrační kurzy. Mnoho členských států muselo své integrační služby přizpůsobit okolnostem, které nastaly v důsledku opatření vyžadujících omezení fyzického kontaktu, a své integrační a jazykové kurzy začalo provozovat na internetu. Přesunutí těchto kurzů na internet však také jasně ukázalo, že migranti a občané EU z přistěhovaleckého prostředí se často potýkají s překážkami, které jim brání v přístupu k digitálním kurzům a službám. Důvody jsou různé: nedostatečná infrastruktura⁵⁹, jazykové bariéry, nedostatek možností elektronického ověřování totožnosti a digitálních služeb vytvářejících důvěru (jako je elektronický podpis) nebo nedostatečné digitální dovednosti pro používání těchto služeb⁶⁰. Služby poskytované online mohou být velmi účinné ve fázi před odjezdem, protože migranti se díky nim mohou naučit jazyk a získat dovednosti, které mohou urychlit jejich integraci po příjezdu, a navázat spojení s komunitami, které je budou přijímat.

Čeho chceme v této oblasti dosáhnout?

- Nově vyvinuté digitální služby v oblasti integrace jsou posuzovány z hlediska dostupnosti, inkluzivnosti a kvality a nejúspěšnější příklady se stávají součástí integračních programů.
- Migranti a občané EU z přistěhovaleckého prostředí mají digitální dovednosti, aby mohli plně využívat služeb, které jsou poskytovány online.
- Koncepce digitálních veřejných služeb vzniká ve spolupráci s občany, včetně migrantů, aby tyto služby odpovídaly lidským potřebám a aby byly snadno dostupné a přizpůsobené rozmanitosti obyvatelstva.

⁵⁸ V akčním plánu EU proti rasismu vyzývá Komise všechny členské státy, aby vypracovaly a přijaly národní akční plány proti rasismu a rasové diskriminaci.

⁵⁹ Např. k vysokorychlostnímu širokopásmovému připojení stále nemá přístup 40 % venkovských oblastí.

⁶⁰ 8,1 % osob narozených mimo EU uvádí, že si nemohou dovolit počítač, oproti 3,1 % osob narozených v zemi, kde se tento průzkum prováděl, Eurostat, EU-SILC (údaje za rok 2018). Rodiče z domácností migrantů, kteří neovládají výukový jazyk, mohou svým dětem během distančního učení poskytovat podporu s většími potížemi.

Co chce Komise udělat na podporu dosažení těchto cílů?

- Podporovat členské státy v procesu posuzování **digitálních integračních služeb**, a to i ve fázi před odjezdem, a při zjišťování osvědčených postupů a jejich výměnách prostřednictvím vzájemného učení v rámci Evropské integrační sítě.
- Podporovat a financovat projekty zaměřené na zlepšování **digitálních dovedností** mezi migranty a občany EU z přistěhovaleckého prostředí.
- V rámci **akčního plánu pro digitální vzdělávání** bude Komise v maximální míře využívat podporu EU, pokud jde o zajištění přístupu k internetu, nákupu digitálního vybavení a aplikací a platform pro elektronické učení pro školy, a zejména pro studenty ze znevýhodněných skupin a pro studenty a pedagogy se zdravotním postižením.
 - Pracovat na akčním plánu EU pro inkluzivní elektronickou veřejnou správu, která bude podporovat digitální veřejné služby pro občany, včetně migrantů, které budou odpovídat lidským potřebám, a zapojování migrantů do vytváření a poskytování digitálních veřejných služeb⁶¹.

Členské státy by v této oblasti měly:

- Připravit kurzy digitální gramotnosti pro migranty a začlenit je do integračních programů, a to i za využití dostupných fondů EU.
- Zajistit, aby digitální veřejné služby byly už ve své koncepci inkluzivní, snadno přístupné a přizpůsobené rozmanitosti obyvatelstva a aby jejich vytváření a další rozvíjení bylo konzultováno s migranty.

V. Sledování pokroku: na cestě k tomu, aby politika v oblasti integrace a začleňování byla založena na důkazech

Účinné integrační politiky by měly být založeny na spolehlivých důkazech o výsledcích integrace i o dopadu integračních politik. Od přijetí ukazatelů EU týkajících se integrace migrantů v roce 2010 byly na portálu Eurostatu zpřístupněny statistiky týkající se ukazatelů integrace⁶². Komise spolupracovala s OECD na zveřejnění jedinečného mezinárodního srovnání výsledků integrace migrantů a jejich dětí⁶³ a zasadila se o zlepšení dostupnosti údajů o integraci na místní a regionální úrovni⁶⁴. Předmětem šetření byly rovněž oblasti integrace související s přístupem založeným na „obousměrném procesu“, jako je oblast diskriminace⁶⁵, účasti⁶⁶ a postojů v hostitelské zemi.

⁶¹ Reakce na závěry Rady „Utváření digitální budoucnosti Evropy“, <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/06/09/shaping-europe-s-digital-future-council-adopts-conclusions/>.

⁶² Viz: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/migrant-integration/data/database>.

⁶³ OECD/EU (2018), *Settling In 2018: Indicators of Immigrant Integration* (Usazování v roce 2018: ukazatele integrace přistěhovalců).

⁶⁴ Viz práce, která byla odvedena v rámci partnerství pro začleňování migrantů a uprchlíků jako součást městské agendy pro EU: https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/evidence-based20integration20policies20in20cities_options20report.pdf; regionální série věnované problematice integrace, které jsou uveřejňovány na portálu Eurostatu; a projekt „Data for integration“ („Data pro integraci“) Společného výzkumného střediska: https://ec.europa.eu/knowledge4policy/migration-demography/data-integration-d4i_en.

⁶⁵ FRA (2017), *EU-MIDIS II Main results* (EU-MIDIS II – hlavní výsledky); FRA (2017), *EU-MIDIS II Muslims – Selected findings* (Muslimové – vybrané výsledky šetření); FRA (2018), *EU-MIDIS II Being Black in*

Pro sledování dlouhodobé účinnosti politik je důležité, aby byly k dispozici přesné a srovnatelné údaje o rozsahu a povaze diskriminace migrantů. V tomto ohledu bude hrát klíčovou roli Agentura EU pro základní práva, která připravuje průzkum EU o přistěhovalcích a jejich potomcích (2022). Za tímto účelem je také nezbytné, aby byly k dispozici údaje rozčleněné podle etnického nebo rasového původu, jak se navrhuje v nedávném akčním plánu EU proti rasismu. Kromě zpracování údajů byl v rámci programů Horizontu 2020 podpořen rovněž inovativní výzkum nazvaný „Inkluzivní, inovativní a reflektivní společnosti“ a za stejným účelem bylo při Společném výzkumném středisku zřízeno Znalostní centrum pro otázky migrace a demografie, které tvůrcům politik pomáhá lépe porozumět integraci v celé řadě oblastí. Komise rovněž investovala do řady pilotních projektů⁶⁷, aby vyzkoušela nové postupy, jakož i do mapování integračních politik členských států EU v určitých oblastech, jako je integrace na trhu práce a vzdělávání nebo integrace uprchlíků.

Navzdory tomuto rozsáhlému úsilí stále chybí určité znalosti, což brání rozvoji účinných integračních politik založených na důkazech. Většina členských států sice integraci pravidelně monitoruje, ale na ukazatele dohodnuté na úrovni EU se spoléhá jen zřídka⁶⁸ a dostatečně nejsou využívány ani možnosti, které nabízí mezinárodní srovnávání. Většina regionů a měst se navíc i nadále potýká s nedostatkem dostupných údajů. Je také třeba ve větší míře srovnávat integrační politiky v jednotlivých členských státech EU, což by usnadnilo vzájemné učení a vyřešilo problém nedostatku průkazných údajů o dopadech opatření⁶⁹.

Čeho chceme v této oblasti dosáhnout?

- Lépe rozumíme integračním politikám a jejich dopadu na dosažené výsledky v jejich časovém i územním rozměru.
- Vnitrostátním orgánům a dalším zúčastněným stranám je poskytována podpora pro monitorování výsledků integrace.
- Významnější úlohu v oblasti integrace hraje debata založená na průkazných faktech.
- Dostupnost údajů a znalosti o integraci na úrovni EU, členských států i na nižších úrovních se zlepšily.

Co chce Komise udělat na podporu dosažení těchto cílů?

- Zahájit nový průzkum **Eurobarometru** věnovaný problematice integrace.
- Zveřejňovat **pravidelné zprávy**, které budou na základě společných statistických ukazatelů přinášet analýzy dosaženého pokroku a upozorňovat na oblasti společných výzev, ale i na aktuální inspirativní vývoj politik v jednotlivých členských státech.
- Zjistit ve spolupráci s členskými státy, jak by bylo možné vypracovat **společný „srovnávací přehled“** integračních politik, který by usnadnil srovnávání výsledků jednotlivých zemí, zjišťování oblastí, ve kterých je třeba dosáhnout většího pokroku, a

the EU (EU-MIDIS II Být černochem v EU); [FRA \(2019\) EU-MIDIS II Migrant women – Selected findings](#). (EU-MIDIS II Migrující ženy – vybrané výsledky šetření).

⁶⁶ FRA (2017), [FRA \(2017\), Together in the EU – Promoting the participation of migrants and their descendants](#) (Společně v EU – Podpora účasti migrantů a jejich potomků).

⁶⁷ V rámci Městských inovativních opatření, EaSi, AMIF, COSME, programu Horizont 2020 a programu na podporu strukturálních reforem.

⁶⁸ EMN ad hoc query on monitoring integration (Ad hoc dotaz EMN týkající se monitorování integrace) (prosinec 2018), <https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/com-ad-hoc-query-integration-wider-dissemination.pdf>.

⁶⁹ https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/RefugeeIntegrationCostBenefitAnalysis_Final.pdf.

výměnu osvědčených postupů.

- Pravidelně posuzovat výstupy a výsledky výzkumu zabývajícího se dynamikou integrace a navrhovat možnosti politiky pro tvorbu politických opatření.

Členské státy by v této oblasti měly:

- Vyvinout nebo aktualizovat systémy pro monitorování procesu integrace s cílem určit klíčové výzvy a sledovat pokrok, kterého bylo v průběhu času dosaženo.
- Zlepšit dostupnost údajů o výsledcích integrace, a to i na regionální a místní úrovni.

6. Závěry

Klíčem k budoucímu blahobytu, prosperitě a soudržnosti evropských společností je zajištění toho, aby se migranti a občané EU z přistěhovaleckého prostředí mohli plně účastnit jejich života a přispívat k němu. Úspěšná integrace může přispět k řešení mnoha výzev, před kterými dnes společnost stojí: lidské a sociální náklady ekonomického vyloučení, šíření nejrůznějších forem extremistických ideologií a nedostatek důvěry ve spravedlnost systémů bydlení nebo zdravotní péče. Komise tímto akčním plánem stanoví pevný rámec pro posilování a intenzivnější rozvoj politik v oblasti integrace a začleňování v celé EU, čímž přispěje k obecnější agendě sociálního začleňování. Bude při tom vycházet i z dalších souvisejících strategií a opatření v oblasti vzdělávání, kultury, zaměstnanosti, rovnosti a boje proti diskriminaci. Při provádění tohoto akčního plánu bude Komise úzce spolupracovat s členskými státy, místními a regionálními orgány, organizacemi občanské společnosti, sociálními a hospodářskými partnery, soukromým sektorem, hostitelskými komunitami, organizacemi diaspor a migranty.

Provádění opatření uvedených v akčním plánu bude monitorováno, o dosaženém pokroku budou podávány zprávy a v případě potřeby budou tato opatření upravena. Přezkum akčního plánu v polovině období proběhne na konci roku 2024. Komise bude pravidelně podávat zprávy o provádění akčního plánu Evropskému parlamentu a Radě. V zájmu zajištění plné transparentnosti provádění tohoto akčního plánu vytvoří Komise interaktivní on-line platformu, která bude součástí evropského webového portálu věnovaného otázkám integrace a která bude umožňovat sledování dosaženého pokroku a zveřejňování příspěvků od širšího okruhu partnerů.